

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515206359
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3515206359.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitana, PhD., v spore žalobkyne: U. Z., bytom Q.. B. XXX/XX, Q., zastúpená opatrovníčkou G. O., bytom X. W. XXX/X, Q., právne zastúpenou Q.. I. S., advokátom so sídlom Q. B. XXX/XX, Q., proti žalovaným: 1/ B., a.s., so sídlom Q. X, O., IČO XX XXX XXX, 2/ mal. Q.U., nar. XX.XX.XXXX a 3/ Q.. X.U., nar. XX.XX.XXXX, žalovaní 2/ a 3/ bytom B. XXX, zastúpení zákonnou zástupkyňou - matkou G.U., nar. XX.XX.XXXX., bytom B. XXX, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 12C/342/2015-180 zo dňa 20. júna 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. vo vzťahu k žalovanému 1/ a vo výroku III. vo vzťahu k žalovanému 1/ potvrduje.

Žalobkyni sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom vo výroku I. určil, že Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č.: XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 25.06. 2009, uzavretá medzi B. L. O., a.s., so sídlom Q. K. X, XXX XX. O., IČO: XX XXX XXX, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č. XXX/B, a U. Z., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q.. B. XXX/XX, XXX XX Q., je neplatná. Výrokom II. žalobkyni priznal právo voči žalovanému 1/, žalovanému 2/ a žalovanému 3/ na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní žalovaný 1/, žalovaný 2/ a žalovaný 3/ zaplatiť spoločne a nerozdielne k rukám právneho zástupcu žalobkyne do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. štátu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní žalovaný 1/, žalovaný 2/ a žalovaný 3/ zaplatiť spoločne a nerozdielne do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške trov konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa proti žalovaným domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 25.06. 2009, uzavretej medzi žalovaným 1/ a žalobkyňou. Žalovaný 1/ ako veriteľ a pôvodný žalovaný 2/ (Y. O.) ako dlžník uzatvorili Zmluvu o poskytnutí bezúčelovej flexihypotéky dňa 25.06. 2009, na základe ktorej bol Y. O. bez skúmania účelu použitia poskytnutý úver vo výške 18.638,75 eur. Zmluva o zriadení záložného práva zabezpečovala poskytnutý úver nehnuteľnosťami vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Pretože žalobkyňa nebola v čase uzavretia zmluvy schopná posúdiť následky svojho konania, a to z dôvodu jej vážnej, dlhotrvajúcej, psychickej poruchy domáhala sa určenia neplatnosti zmluvy. Žalobu súd prvej inštancie považoval za dôvodnú. Na základe vykonaného dokazovania, súčasťou ktorého bolo aj znalecké dokazovanie znalkyňou Q.. W. J. a lekárska správa Q.. Q., dospel k záveru, že v čase uskutočnenia právneho úkonu - zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 25.06.2009, žalobkyňa síce nebola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, avšak trpela duševnou poruchou,

ktorá ju robila na tento úkon nespôsobilou. Trpela poruchou nálady v zmysle mánie, poruchou úsudkovej schopnosti, poruchou sebakontroly a bola zvýšene ovplyvniteľná okolím, pričom sám žalovaný 1/ vyjadril súhlas s tvrdením žalobkyne, že pôvodne žalovaný 2/ Y. O. využil zdravotný stav žalobkyne. Z dôvodu, že žalobkyňa v čase uskutočnenia právneho úkonu konala v duševnej poruche, ktorá ju robila na právny úkon neschopnou, žalobe v celom rozsahu podľa § 34, § 37 ods. 1 a § 38 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyhovel. Žalobkyni ako úspešnej strane priznal podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100%. O nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním rozhodol v súlade s § 262 CSP tak, že štátu priznal nárok na zaplatenú odmenu a náhradu hotových výdavkov z rozpočtových prostriedkov.

2. Proti tomuto rozsudku, a to výroku II. a výroku III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 1/. Uviedol, že z vyjadrenia žalovaného 1/ a tiež z rozhodnutia vo veci samej je zrejmé, že pôvodný žalovaný 2/ (Y. O.) jednal účelovo v rozpore s dobrými mravmi. Toto konanie však nebolo podvodné len voči žalobkyni, ale aj voči žalovanému 1/. Žalovaný 1/ pri uzatváraní zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti nemal vedomosť (a ani nemohol mať vedomosť) o duševnej poruche žalobkyne. Aj podľa záveru rozhodnutia súdu prvej inštancie žalobkyňa síce nebola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, avšak trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila na tento úkon nespôsobilou. Žalovaný 1/ tak pri uzatváraní zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti nemal vedomosť o duševnej poruche žalobkyne, pričom jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená nebola. Žiadal preto, aby súd pri rozhodovaní vzal do úvahy skutočnosť, že žalovaný 1/ bol rovnako ako žalobkyňa konaním pôvodného žalovaného 2/ zavedený a poškodený na svojich právach a len z dôvodu nedobromyseľného až podvodného konania pôvodného žalovaného došlo k situácii, že pôvodný žalovaný 2/ získal od žalovaného 1/ na základe zmluvy o poskytnutí bezúčelovej flexihypotéky úver, ktorý nesplácal, pričom tento úver nie je zabezpečený, keďže záložná zmluva bola súdom na základe duševného stavu žalobkyne určená za neplatnú. Žalovaný 1/ je teda poškodený tým, že prišiel o zabezpečenie úveru poskytnutého pôvodnému žalovanému 2/ napriek tomu, že neplatnosť záložnej zmluvy nijak nezapríčinil. V čase uzatvorenia záložnej zmluvy žalobkyňa nemala obmedzenú spôsobilosť na právne úkony. Za tejto situácie, keď žalovaný 1/ je sám poškodený konaním pôvodného žalovaného 2/ bez vlastného zavinenia, považuje za nespravodlivé, aby bol zaviazaný aj na náhradu trov konania. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa žalobkyni, ani štátu, neprizná náhradu trov konania voči žalovanému 1/ a na náhradu trov konania žalobkyne a štátu zaviazne spoločne a nerozdielne žalovaného 2/ a žalovaného 3/.

3. Žalobkyňa, žalovaný 2/ a žalovaný 3/ sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ nie je dôvodné.

5. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozsudkom vo výroku I. určil, že zmluva o zriadení záložného práva špecifikovaná v žalobe je neplatná, čím žalobe vyhovel. V tejto časti, vo vzťahu k výroku I., rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo podaným odvolaním spochybnené. Odvolanie žalovaného 1/ smeruje proti výroku II. a výroku III., ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania. Rozhodnutie vo veci samej je výsledkom dokazovania a jeho hodnotenia súdom a rozhodovanie o trovách konania je ovládané zásadami, a to zásadou úspechu vo veci (§ 255 CSP) a zásadou zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP). Výnimku z týchto dvoch zásad predstavuje ustanovenie § 257 CSP.

6. Nakoľko v danej veci mala žalobkyňa úspech vo veci, súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu. S prihliadnutím na zásadu úspechu vo veci, žalobkyňa má v zásade nárok na náhradu trov konania.

7. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu

na náhradu trov konania. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Mcdo 17/2009, sp. zn. 5Cdo 67/2010 či sp. zn. 3Mcdo 46/2012) ust. § 257CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania, ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu. Právna úprava nepriznanie náhrady trov úspešnej strane sporu pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán, ani úspešnej, ani neúspešnej, priznať náhradu trov konania.

9. V posudzovanej veci odvolací súd nepovažoval za dôvodnú aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, z ktorého je zrejmé, že aplikácia tohto zákonného ustanovenia je opodstatnená len ak ide o celkom výnimočný prípad. Možno súhlasiť s argumentáciou žalovaného 1/, že žalovanému 1/ v dôsledku rozhodnutia súdu, ktorý určil neplatnosť uzavretej záložnej zmluvy, zostal nezabezpečený úver poskytnutý pôvodnému žalovanému 2/, avšak nemožno súhlasiť s tou argumentáciou, že žalovaný 1/ neplatnosť záložnej zmluvy nijako nezapríčinil. Závisí totiž vždy na veriteľovi, komu úver poskytne, ako preverí bonitu subjektu, s ktorým vstupuje do zmluvného vzťahu a ako zabezpečí plnenie z úverovej zmluvy s tým, že je v záujme veriteľa minimalizovať možné riziko. Len samotná skutočnosť, že následne po uzavretí záložnej zmluvy bolo zistené a v súdnom konaní preukázané, že žalobkyňa trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila na tento úkon nespôsobilou, nie je postačujúce, aby súd z dôvodov hodných osobitného zreteľa žalobkyni nepriznal náhradu trov konania. Pokiaľ ide o použitie ustanovenia § 257 CSP, nie je významný len charakter konania, ale potrebné je tiež prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto má na trovy konania nárok, ale treba zohľadniť aj pomery toho, kto má tieto trovy konania zaplatiť. Je potrebné vždy zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale aj okolnosti na strane strán sporu, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. V tejto súvislosti nemožno nevidieť, že uplatnenia ustanovenia § 257 CSP sa domáha žalovaný 1/ (B. L. O., a.s.) so zapísaným základným imaním vo výške 430 819 063,81 eur, preto súdom prvej inštancie uložená povinnosť nahradiť trovy konania v spore úspešnej žalobkyni, nebude mať pre žalovaného 1/ podľa názoru odvolacieho súdu ťaživé dôsledky.

10. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. o náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanému 1/ potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP).

11. O nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním, súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 262 CSP tak, že štátu priznal nárok na zaplatenú odmenu a náhradu hotových výdavkov z rozpočtových prostriedkov. Výrokom III. k plneniu zaviazal žalovaného 1/, žalovaného 2/ a žalovaného 3/ solidárne.

12. Podľa § 148 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinný do 30.06.2016, štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Civilný sporový poriadok (CSP) neobsahuje osobitnú právnu úpravu o trovách štátu. S účinnosťou od 01.07.2016 trovy dôkazu upravuje § 253 ods. 1, 2, 3, podľa ktorého ak strana v konaní navrhne vykonanie dôkazu, s ktorým sú spojené výdavky, súd jej môže uložiť povinnosť zložiť preddavok. Ak súd ustanoví znalca a strane nebolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku, najneskôr spolu s ustanovením znalca uloží povinnosť zložiť preddavok v rozsahu

predpokladaných nákladov znaleckého dokazovania. Ak strana v lehote určenej súdom preddavok nezloží, súd navrhnutý dôkaz nevykoná.

13. Z obsahu spisu, a to zápisnice o pojednávaní zo dňa 28.03.2019 vyplýva, že právny zástupca žalobkyne v súvislosti s duševným ochorením žalobkyne uviedol, že v rámci konania vedeného pod sp. zn. 8Ps/3/2013 bola obmedzená žalobkyňa v spôsobilosti na právne úkony. S poukazom na námietku zo strany žalovaného 1/ navrhuje vykonať znalecké dokazovanie, za účelom preukázania schopnosti žalobkyne chápať dôsledky svojho konania v čase uzatvorenia právneho úkonu. S poukazom na návrh na vykonané dokazovanie súd konštatoval, že zistí možnosti doplnenia znaleckého posudku, pričom strany sporu sa nebránia zloženiu preddavku na znalecké dokazovanie.

14. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 05.04.2019 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru zdravotníctva - psychiatrie. Žiadnej zo strán sporu neuložil povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu. Vo veci samej súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom dňa 20.06.2019 a v totožný deň uznesením rozhodol, že znalkyni z odboru zdravotníctva - psychiatria, Q.. W. J., sa priznáva znalecká odmena a upravuje uctáreň, aby po právoplatnosti tohto uznesenia bola súdnej znalkyni Q.. W. J. vyplatená odmena a náhrada hotových výdavkov vo výške 557,68 eur z rozpočtových prostriedkov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom s tým, že podľa záznamu o úhrade obsiahnutého v spise bola odmena znalkyni vo výške 557,68 eur dňa 09.12.2019 vyplatená. Za daných okolností, keďže žalovaný 1/ v podanom odvolaní neuvádza žiadne dôvody, ktorými by spochybnil rozhodnutie súdu o trovách konania štátu, odvolací súd rozsudok vo výroku III. vo vzťahu k žalovanému 1/ potvrdil.

15. V odvolacom konaní mala procesný úspech žalobkyňa, ktorej odvolací súd v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).